

СПЕЦІАЛІЗОВАНА ШКОЛА № 210
ОБОЛОНСЬКОГО РАЙОНУ М. КИЄВА

НАКАЗ

04.12. 2023

Київ

№ 201/1

**Про особливості адаптації до
освітнього процесу в НУШ учнів 1-х класів
у спеціалізованій школі №210
Оболонського району м. Києва**

На виконання законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018, наказу №270/1 від 01.08.2023 «Про доповнення осередків дистанційного навчання в Оболонському районі м. Києва на 2023/2024 навчальний рік» управління освіти Оболонської районної в місті Києві державної адміністрації на період дії воєнного стану в Україні, згідно з планом роботи школи на 2023-2024 навчальний рік протягом вересня-листопада здійснювалося комплексне вивчення рівня готовності учнів 1-х класів до навчання у школі та вивчався процес адаптації учнів 1-х класів в НУШ.

У листопаді дирекцією закладу освіти було проведено класно-узагальнюючий контроль у 1-х класах, метою якого було визначити готовність учнів до навчання у закладі освіти та визначення форм та методів педагогічного впливу та взаємодії учасників освітнього процесу для створення освітнього середовища, спрямованого на саморозвиток особистості першокласника.

Для цього були використані методи навчання:

- спостереження за діяльністю класних керівників (відвідування та аналіз уроків);
- аналіз документації;
- бесіда з учителями 1-А класу Ковальновою В.І., 1-Б класу Вовк З.І. (очна форма навчання), 1-В класу Вовк З.І. (дистанційна форма навчання) та аналіз даних, отриманих у результаті співбесід;
- бесіди з учнями та аналіз отриманої інформації;
- онлайн-бесіди з батьками та аналіз підсумків цих бесід;
- діагностичне дослідження практичного психолога Кутової В.В.

У закладі освіти здійснюється навчання учнів 1-х класів державною мовою. У 1-А класі навчається 15 учнів, у 1-Б класі навчається 16 учнів, у 1-В класі 5 учнів. Педагоги працюють за освітньою програмою для 1-2 класів НУШ (розроблена під керівництвом О.Я. Савченко). Перевірка календарно-тематичного планування вчителів, що викладають у 1-х класах, показала, що програмно-методичне забезпечення, кількість годин на вивчення відповідних тем, дотримання методичних рекомендацій щодо тематики, форм проведення уроків відповідають навчальним програмам та методичним рекомендаціям щодо вивчення предметів у 1 класі за новим

Державним стандартом початкової освіти. Вчителі проводять якісну роботу адаптації до навчання учнів першого класу.

Організовано здобуття освіти учнями, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації у створеному 1-В класі для організації вивчення предметів навчального плану українських освітніх програм, які не вивчаються у закордонних школах, відповідно до Типової освітньої програми для навчання дітей, і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України. Забезпечено виконання освітніх програм в 1-В класі шляхом організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання. Постійно здійснюється зворотній зв'язок між усіма учасниками освітнього процесу в онлайн-режимі. Забезпечено дотримання санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності, вправ для очей, безпечної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час).

У класах з очною формою навчання створені сприятливі умови для успішної адаптації учнів до навчання в перших класах. Освітлення класів, розташування класних дошок відповідають санітарним умовам. Класи поділено на навчальні зони:

1. Для навчально-пізнавальної діяльності, яка містить зручні одномісні парти, дошка.
2. Змінна тематична зона, у якій вчитель розміщує цікаву інформацію, яка вивчається протягом тижня, для заохочення першокласників.
3. Ігрова зона має невеличкий столик, за яким бажаючі можуть грати у різноманітні настільні ігри, складати пазли тощо. Тут же розкладено інвентар для рухливих ігор.
4. Художньо-творча діяльність. У цій зоні зберігається приладдя для творчих занять та розміщена мобільна виставка дитячих робіт.
5. Зона для проведення дослідів - це куточок природи, де діти спостерігають за ростом рослин.
6. «Куточок настрою» на якому кожен учень, вказує на «ромашку-смайлик», яка передає, що відчуває кожен з учнів: захоплення, здивування, смуток, радість.
7. Зона вчителя, яка оснащений ноутбуком, принтером, інтерактивною дошкою та різною дидактичною літературою.

Всі учні 1-А та 1-Б класів пройшли обов'язковий медичний профілактичний огляд з визначенням готовності дитини до навчання в закладі освіти. Першокласники забезпечені гарячим харчуванням пільгових категорій та за кошти батьків.

Досвід роботи показує, що адаптація дитини до школи відбувається не одразу. Це досить тривалий процес, який пов'язаний зі значним напруженням усіх систем організму. Лише через 5 - 7 тижнів поступово підвищуються та стають більш стійкими показники працездатності у дитини, спадає напруга та тривожність.

Щорічними дослідженнями доведено, що з початком навчального року відбувається адаптація організму учнів до навчального процесу, тривалість і перебіг якої залежить як від факторів навчального середовища (режиму, змісту, методів і засобів навчання, обсягу навчального навантаження), так і від стану здоров'я та працездатності. Взагалі ж адаптація до школи розглядається як безперервний процес, що відбувається протягом усього часу перебування учнів в освітньому закладі.

Отже, спостерігаючи за першокласниками, можна говорити про те, що діти, які відвідували ДНЗ, значно швидше і без проблем адаптуються до умов навчання в школі.

Створення сприятливих умов для безболісної адаптації дітей до систематичного шкільного навчання, зняття статичного напруження першокласників при

одночасному виконанні навчальних програм з усіх предметів забезпечується і оптимально складеним розкладом уроків. У розкладі для першокласників також уводиться розвантажувальний день – четвер. Так протягом дня навчальні предмети природничо-математичного і гуманітарного циклів чергуються з уроками фізичної культури та ритміки, я досліджую світ, музичного та образотворчого мистецтва. Тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин. Згідно з вимогами ДсанПін 5.2008-01, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 14.09.2001р. №63 на п'ятнадцятій хвилині кожного з уроків проводиться руханка, що включає динамічні, дихальні вправи, вправи для збереження зору, пальчикова гімнастика тощо. З метою уникнення перевантаження та для покращення адаптації учнів 1-х класів до навчання протягом перших місяців щоденно один з уроків учителі проводили на свіжому повітрі.

У навчанні учнів велику увагу вчителі приділяють грі як основному виду дитячої діяльності. Ігрова діяльність є цінним засобом виховання розумової активності учнів, активізує психічні процеси, викликає живу зацікавленість у процесах пізнання. Під час проведення дидактичних ігор діти з бажанням долають значні труднощі у навчанні, розвивають свої здібності та уміння.

Для створення спокійної робочої атмосфери на уроці вчителі намагаються підтримувати зосередженість уваги учнів, їх слух, а не збереження статичної пози за партою протягом усього уроку.

Збільшення навчального часу в 1-му класі з англійської мови на одну годину дозволило вчителям ширше використовувати ігрові та практичні методи навчання, що і спростило процес адаптації.

У цьому навчальному році також здійснювалась програма психологічного супроводу першокласників під час адаптаційного періоду до навчання в школі.

Дітям, яким важче було пристосовуватися до навчання в школі, приділялася більша увага та індивідуальна підтримка як учителя, так і психолога, який здійснював психологічний супровід цього процесу:

- велися психолого-педагогічні спостереження за першокласниками, проводилися бесіди з дитиною;
- у межах діагностичної роботи використовувалися методики вивчення тривожності, малюнкові методики;
- розроблялися вправи, ігри, завдання для покращення процесу адаптації дітей до школи;
- проводилася консультаційна робота з педагогами та батьками: індивідуальні та групові консультації, батьківські збори.

Більший відсоток дітей адаптувалися до умов навчання в школі. Той відсоток дітей які показали низькі результати, та деякі учні з середнім рівнем адаптації потребують більш детального обстеження та участі у розвивальних заняттях або індивідуальні роботи з психологом.

Всі першокласники забезпечені підручниками. А посібники, зошити з друкованою основою, які використовуються учнями, мають гриф Міністерства освіти і науки. В 1 класі здійснюється формувальне оцінювання.

Відвідані уроки засвідчили, що вчителі Ковальова В.І., Вовк З.І., вчитель англійської мови Сперкач А.С. будують уроки із врахуванням психологічних та індивідуальних особливостей розвитку дітей-шестирічок відповідно до програми НУШ. Вчителі володіють методикою проведення ранкових зустрічей, здійснюють інтегрований підхід до використання навчального матеріалу у межах теми, вчать дітей вільно спілкуватися. Розвивають психологічні якості: ініціативність,

працездатність, самодисципліну, відповідальність, вміння розподіляти свій час. Акцентують увагу на успіхах дітей, порівнюють результати роботи з попередніми роботами учнів, використовують наочність та ігрові методи навчання. І головне – завжди проводять заняття з позитивними емоціями.

Батьки класів приділяють належну увагу навчанню та вихованню дітей, здійснюють психологічну підтримку, беруть участь в онлайн-батьківських зборах, допомагають класним керівникам.

Адаптація дітей відбулася не відразу. На даний момент, поступово підвищується працездатність, спадає напруга та тривожність. Як показали спостереження, 62,5 % першокласників мають середній рівень адаптації. У 19% учнів виявлено вади вимови окремих фонем, відхилення фонетичного і лексико-граматичного розвитку, нестійка увага.

Отже, проведена робота класоводами перших класів Ковальовою В.І. (1 – А кл.), Вовк З.І. (1 – Б кл.) та психологом школи Кутовою В.В. показала, що діти шестирічного віку, у переважній більшості, добре проходять період адаптації до нових умов, тобто до навчання в школі. Учні можуть проаналізувати свої вчинки і вчинки інших людей, стають відповідальнішими, розкутішими. Вони добре розпізнають свої емоційні стани, сприймають емоції інших.

Виходячи із вищезазначеного та з метою необхідності подальшої роботи з адаптації до умов шкільної системи освіти,

НАКАЗУЮ:

1. Заступнику директора НВР Столяр О.М.:

1.1. Протягом навчального року забезпечити створення належних умов щодо реалізації Державного стандарту початкової школи та Концепцією Нової української школи;

1.2. Проводити роз'яснювальну роботу щодо впровадження державної політики у сфері освіти, основних ідей реформи;

1.3. Творчо опрацювати з учителями програму з адаптації до школи дітей шестирічного віку, що побудована з урахуванням вікових особливостей першокласника.

2. Психологу школи Кутовій В.В.:

2.1. З метою впровадження нового Державного стандарту початкової освіти забезпечити досягнення умов партнерської взаємодії усіх учасників освітнього процесу, залучення батьків до освітньо-виховних заходів, конструктивної взаємодії учителів;

2.2. Повідомити узагальнені результати дослідження;

2.3. Розробити адресні рекомендації класоводам перших класів (за результатами психологічного супроводу) для особистісно орієнтованого підходу до учнів - шестирічок з урахуванням індивідуальних вікових та фізичних особливостей;

2.4. Постійно ознайомлювати батьків та вчителів із потребами та особливостями сьогodнішніх першокласників - шестирічок.

2.5. Здійснювати психологічний супровід через спостереження за такими адаптаційними процесами, як:

- спілкування з однолітками;
- емоційна збудженість;
- тривожність;
- увага на уроці;
- занурення в себе.

- 2.6. За потреби проводити індивідуальні заняття з учнями;
- 2.7. Проводити корекційно-розвивальні заняття з учнями з низьким рівнем адаптації.

3. Класоводам 1-х класів Ковальовій В.І., Вовк З.І.:

- 3.1. Приділяти особливу увагу формуванню високого рівня міжособистісних стосунків, створювати психологічну атмосферу в урочний та позаурочній діяльності;
 - 3.2. Приділяти належну увагу збереженню та зміцненню фізичного здоров'я дітей, їх моральному вихованню;
 - 3.3. Систематично вести щоденники вражень в класному електронному журналі;
 - 3.4. Розпочати формування портфоліо учнів;
 - 3.5. Під час проведення занять здійснювати індивідуальний підхід до учнів, у яких виникають труднощі в період адаптаційного процесу;
 - 3.6. Удосконалювати форми та методи роботи з учнями шестирічного віку під час адаптаційного періоду та впродовж року;
 - 3.7. Протягом року уважно підходити до організації освітнього процесу першокласників;
 - 3.8. Оцінювання результатів навчання здійснювати вербальною заохочувальною словесною оцінкою;
 - 3.9. Організувати активну співпрацю з батьками або особами, які їх замінюють, з медичним працівником закладу, шкільним психологом, вихователем групи подовженого дня;
 - 3.10. Проводити індивідуальні бесіди з батьками першокласників, у яких процес адаптації до шкільних умов проходить складніше;
 - 3.11. З метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання провести завершальне (підсумкове) оцінювання навчальних досягнень учнів у кінці навчального року;
 - 3.12. Дотримуватися Державних санітарних правил і норм щодо організації освітнього процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01).
4. Голові методичного об'єднання вчителів початкових класів Ковальчук К.О.:
- 4.1. Розглянути питання у травні 2024 року про результати виконання вимог Державного стандарту початкової освіти учнями перших класів у 2023-2024 навчальному році.
5. Відповідальність за виконанням даного наказу покласти на заступника директора Столяр О.М.
6. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор СШ №210

Дмитро ЛАМЗА

З наказом ознайомлені:

1. Столяр О.М.
2. Кутова В.В.
3. Ковальова В.І.
4. Вовк З.І.
5. Ковальчук К.О.